

Utkast: Innspill til høring - Ombruk av byggevarer ref.: 21/6344

DiBK foreslår en endring i DOK §9 som angir virkeområdet for DOK kapittel 3 med krav til byggevarer som ikke er CE-merket. Endringene innebærer et unntak fra kravene til produktdokumentasjon for ombrukte byggevarer. Dagens dokumentasjonskrav retter seg mot omsetning av nye byggevarer. Med regelverksendringen vil kun dokumentasjonskravene i byggeteknisk forskrift (TEK) som handler om bruken av produktet i nytt bygg ligge fast.

Ombruk av byggevarer vil bidra til å lukke material kretsløpet, reduserte uttak og bruk av primære råvarer og lavere klimagassutslipp. Grønn Byggallianse er positiv til de foreslåtte endringene i regelverket, og mener det er viktig å iverksette tiltak som tilrettelegger for økt omsetning av brukte byggevarer. Etter vår vurdering vil dokumentasjonskrav i TEK der brukte byggevarer må dokumenteres iht. ny funksjon / bruk ivareta overordnet mål om å sikre, gode, varige og trygge bygg.

Forskrift av 17. desember 2013 nr. 1579 om omsetning og dokumentasjon av produkter til byggverk, omtaler ikke ombruk av byggevarer slik den er i dag. Videre er EUs ordning med CE-merking utviklet for å sikre harmoniserte produktstandarder og flyt av varer i EUs indre marked (ref. 3.2.1). Denne ordningen er tilpasset nye og fabrikk produserte byggevarer, og var ikke utviklet med henblikk på ombruk.

Det er viktig og riktig at vi får en hensiktsmessig ordning for dokumentasjon av brukte byggevarer som vektlegger dokumentasjon ut fra kvalitet og ytelseskrav iht. den funksjonen og bruken byggevaren vil ha i nytt bygg.

En ombruksvare benyttes ofte for et annet formål enn den opprinnelig var laget for, og det er derfor hensiktsmessig at den skal dokumenteres og vurderes ut fra funksjon i nytt bygg og ikke ut fra produksjonskrav for den opprinnelige byggevaren. Dokumentasjonen iht. krav i TEK skal vise at byggevaren ivaretar relevante krav til konstruksjon sikkerhet, motstand mot brann, dokumenterer innhold av innhold av helse- og miljøfarlige stoffer, sikrer tilfredsstillende inneklima og bærekraftig bruk av naturressurser i et livsløpsperspektiv.

I DiBKs betraktning sier de at det med den foreslåtte regelverksendringen ikke lenger vil være praktisk for DiBK å føre tilsyn med omsetning av ombrukte produkter fordi omsetningsleddet får redusert ansvar for å utarbeide produktdokumentasjon. Tiltakshaver og ansvarlige foretak har allerede et ansvar for at bygget oppføres iht TEK. Om bygget tilfredstiller krav i TEK og er da vurdert som et godt bygg.

Kommentarer til punkter i høringsnotatet:

5.2. Forslag endring av virkeområde for § 9. Virkeområde for kapittel III - byggevarer som ikke er CE-merket. Det vil si for byggevarer hvor det ikke finnes en harmonisert standard eller produsenten har valgt å ikke å få utført en europeisk teknisk bedømmelse (ETA).

Forslaget til endring er at dette kapittelet ikke lenger skal gjelde for byggevarer som tas ut av et byggverk og skal brukes på nytt i et byggverk (ombruk).

Brukte byggevarer kan omsettes (selges eller gis bort) uten dokumentasjon iht. DOK. TEK17 § 3-1 (1) sier at en byggevare skal ha forsvarlige egenskaper, som bidrar til at byggverk oppfyller kravene i denne forskriften. Egenskapene må kunne dokumenteres. Produkter i bygg må ha dokumentasjon som viser hvilken «kvalitet» de har uavhengig om de er nye, brukte eller ikke har vært omsatt.

Grønn Byggallianse støtter forslaget om å fjerne krav til dokumentasjon iht DOK. Vi anerkjenner at det opprinnelige kravet var tilpasset nye byggevarer, og er lite egnet for ombrukte produkter. Produktegenskapene må da dokumenteres i henhold til krav til byggverket i tekniskforskrift ut fra den funksjonen byggevaren skal ha i nytt bygg. Dette vil medføre at det er tiltakshaver / ansvarlig foretak som vil stå ansvarlig for om byggevaren kan benyttes i et nytt bytt.

5.1.1. Unntak fra krav om produktdokumentasjonen hvis man gir bort ombrukte byggevarer.

Vi er enige i at dette ikke er en ønskelig ordning.

5.1.2. Unntak fra krav om å teste og kontrollere ombrukte produkter

Om forsvarlig bruk av byggevaren krever test og kontroll for å sikre at byggevarens imøtekommer krav i TEK så må byggevaren testes. Vi er enige i at det ikke er hensiktsmessig å gi unntak for test og kontroll av ombrukte byggevarer.

5.1.3. Unntak fra kravene til produktdokumentasjon etter kapittel III for ombrukte byggevarer

Vi støtter forslaget om å fjerne krav til produktdokumentasjon etter kapittel 3 for ombrukte byggevarer.

5.1.4. Lage mindre omfattende bestemmelser for omsetning av ombrukte byggevarer

Vi mener dette forslaget bør utredes videre da det ikke fremkommer tydelig hva forslaget vil innebære for næringen. Slik forslaget fremstår nå, vil dokumentasjonskrav realiteten fortsette å være et hinder til omsetning av ombruksvarer uten av byggkvaliteten er tilsvarende sikret.

Det vises i høringsnotatet blant annet til at forslaget vil ha noen likheter med kravene til omsetning av byggevarer i dansk regelverk. Samtidig skriver DiBK under punkt 4 om dansk regelverk at:

Dansk rett har egen forskrift, «bekjentgjørelse om salg og markedsføring og tilsyn med byggevarer», som også stiller krav til ikke CE-merkede produkter. Det er imidlertid noe uklart i hvilken grad dette regelverket stiller krav til dokumentasjon ved omsetning av ombrukte produkter.

Vi kan se at det er behov for et mer nyansert regelverk der man for eksempel kan dele inn de vesentlige egenskapene som skal dokumenteres ut fra kravene til egenskaper for byggverket der byggevaren skal benyttes. Dette kan bidra til å minimere unødvendige kostnader til dokumentasjon samtidig som kvalitet og sikkerhet er ivarettatt.

Vi støtter opp om at det utarbeides en variant av alternativet som beskrives i Høringsnotatets kapittel 5.1.4. Her bør det også gis en presisering om at kravet om dokumentasjon av ombrukte byggevarer ikke gjelder ved omsetningen som skjer fra ombruksbygger til neste ledd. Forslaget krever imidlertid ytterligere

bearbeiding for å tydeliggjøre hva dette vil bety i praksis både for produsent, tiltakshaver / ansvarlig foretak og hvordan dette vil implementeres og følges opp i regelverket.

Avslutningsvis:

Vi har notert at forskriftsendringen omfatter kapittel 3 av Dok.

Vi mener at Direktoratet i sitt videre arbeid også kan se på å tilrettelegge for at transaksjonen mellom den som river og neste aktør i verdikjeden både ombruksbyggevarer med og uten CE merke. Det bør også legges opp til at de tilfredsstillende tekniske spesifikasjonene på sikt kan få status som harmonisert standard eller EAD. Formuleringene bør derfor gjelde for både Kapittel II og Kapittel III og foreslås også innført i Kapittel I. De vesentlige egenskapene som skal dokumenteres kan deles inn i to nivåer for å minimere unødvendige kostnader til dokumentasjon av vesentlige egenskaper der dette ikke er nødvendig ut ifra kravene til egenskaper som for byggverket der disse skal benyttes. De ulike nivåene må defineres i den tilfredsstillende tekniske spesifikasjon for den enkelte byggevare.

Vi anser at det er fortsatt behov for endringer i kapittel 2 som gjennomfører byggevareforordningen (forordning (EU) nr. 305/2011) og er derfor spente på utfallet av det videre arbeidet i EU rundt byggevareforordningen, da det er fortsatt mye uvisshet rundt hvordan EU vil legge til rette for forsvarlig ombruk. Vi ber om at Norge ved DiBK fortsetter å ta en aktiv og transparent rolle i arbeidet med å videreutvikle det internasjonale regelverket for å legge til rette for ombruk av byggevarer.

Med vennlig hilsen

Katharina Th. Bramslev
Daglig leder
Grønn Byggallianse